

strani in iz kterega ozira se ta reč ogleduje, zlasti dan današnji, ko so npravtveni zapopadki tako različni.

O znanih besedah v mojem dopisu moram še opomniti, da sim le v obče govoril, brez osebnega in hudovoljnega namerjanja. Mislil sim, da v tem, kar se očitno godi, smé vsakter, da le spodobno, svoje mnenje in svoje želje razodeti.

Andr. Marusič.

Iz Maribora. V 25. broji „Novic“ slavni g. Hicinger piše: „Morebiti na Latobike še opominja skrivni latovski jezik“. Kakšni je ta jezik, kje se govori ali kaj gosp. Hicinger razume pod latovskim jezikom? Prosim visokopostovanega sodelavca, naj na koncu svojega članka mi reč bolje razloži.

Pri tej priložnosti predragemu prijatlu povem, da ima celo prav, ako „mons cetius“ išče na Kranjskem. Ali ni na Kranjskem ravno v uni legi, kjer Linhart išče „mons cetius“ gora Česenik, češeniške gore? Pri Valvazorji najdem: „Tschemschenig liegt nahe bei Gallenberg in der Mitte eines hohen Berges“. Tako se tudi vas z imenom Česenik najde? Že v spisu „o Noriku in Noreji“ sem rekel, da je Cetius — cet slovenska beseda, in da na ravnost pomeni: goro. Na Štajarskem imamo tri na bregih ležeče vasi, katerih se prva veli: Na gori, druga: Na bregih, tretja že bolje pod bregom stoječa se veli: Prodcetinec. Dalje je beseda skrita v imenu Cetinje, glavno mesto črnogorsko, ktero toraj to pomeni, kar Kranj.

Korenika besede cet je sansk. kat, durchbohren, katus, der Fels, kuntas, Lanze, lat. cautes, analogišno besedam shiris, κῆρς, quiris, kar, kranj, od shar, durchbohren. Iz kat še je sansk. kota = keltiskemu kot, slov. cet. Kako je iz shar postalo tudi sharnis, lat. cornu, nemško Horn, in slov. karva, po metathezi krava, cornutum scilicet animal, Hornviah; tako iz kat, slov. skot, das Vieh, toraj skot = karv, krav, animal cornutum, friziški sket. Živina pa je naj stariše sredstvo zмене — ali naj stariši dnar zato pecus, pecunia in peculium. Enako analogijo najdemo v besedi skot, friziški sket, pecus in pecunia, mittelhochdeutsch scaz pecus in pecunia, gotiški skattz, altnord. skattz, ags. sceat, althochdeutsch. scaz, neuhd. schaz, primeri še gerško κῆρς, peculium.

Ker imamo v slovanskem jeziku skot in cet, ter je cerkveno-slovenska beseda četa pecunia ni gotiška, temoč slovenska. Ime gore po nemški pisane Tschemschenig se je toraj nekđaj glasil Cętjenik, tj = č, Cęčenik, č = š Čęšenik. Rhenizmi, ktere v frizinskih spomenicah še tako lepo ohranjene najdemo, so gotovo še za časa Valvazorjevega navadni bili, zato je pisal Tschemschenig. Blizo Terbovlj je gora Ceče. Cetius je toraj spet čisto-slovenska oblika, ker Kelt je govoril kot, zato Alpes Cottiae, Goth pa bi skatt, Nemeec skat ali pa kat govorila.

Tako spet močen dokaz za slovenskost Noričanov nam daja beseda Cetius. Ker skoro vse stare imena samo malo v drugih oblikah še živijo v ustih naroda slovenskega tako gotovo še tudi ime Latovicus se bode našlo na Kranjskem, zato kje vejo povedati od latovskega jezika? Kaj bi znalo opominjati na Latov Letija, ali Vače L = V, tj = č menda nekđaj Latje? Išite domorodci!

Davorin Terstenjak.

Novičar iz raznih krajev.

V zvanjih časopisih se bere: da se novi avstrijski minister Bruck močno trudi našim dnarskim težavam in zadregam, v katerih kmetijstvo, obertnija in kupčija zavolj pomanjkanja kapitalov hirašo, pęgati. On nek misli lanko prostovoljno posojilo, kterega vplačba mnogim pri sedanjih dragini težko stane, v zvanje posojilo spremeniti. An-

gleži in Holandci so nek pripravni ga prevzeti. — Že dolgo časa politiški vremenik ni tako na lepo vreme, to je mir in spravo kazal, kakor ravno zdaj. Posebno kar francozki časniki prejenjajo vedno le od pada Sebastopolja trobiti, in od kar so staknili, da za prihodno varnost Turčije ni ravno treba, da bo Sebastopol razdjan, se upanje na mir vedno bolj uterduje. Sam cesar Napoleon ni zoper to, da bi armade v Krimu pomirek (Waffenstillstand) sklenile, s tem, da se njega konec od ene ali druge strani na 10 dni napové. Tudi se bere, da ne bosta francozki in anglezki poslanec pri zboru na Dunaji zavoljo uravnave mirú, nikakor od Rusa plačila stroškov za vojsko tirjala, ker bi s tem vsaki up na mir prestregla, in se Rus v to nikakor ne bode podal. Od razdjanja Sebastopolja tudi ni več govora, temuč le to, da naj Rus svoje brodovje na črnem morji toliko pomanjša, da ne bode Carigradu nevarno. Sultan je tudi za mir pripravljen in je v ta namen svojega ministra vnanjih oprav 26. t. m. k zboru na Dunaj poslal. On le hoče, da ne bode iz tega mirú za-nj nobene odškodnine, ktero bi moral kamor koli plačati, in da se mu njegove vladarske pravice čez kristjane na Turškem nikakor ne kratijo. — Rusi so avstrijskim ladjam dovolili rusovsko žito od leta 1853 po Donavi peljati, s tem, da se skaže, da je za Avstrijance, in da se nikakor njihovim sovražnikom ne prepušči. Po poznejših novicah ta dovolitev le veljá za 10 ladij, ktere so lastnina tergovca Gopčevića v Terstu. — Knez Menčikov je za legar umerl. Novi rusovski poveljnik knez Gorčakov v Krimu je že v Sebastopolji. On nek namerjuje čez Turke v Eupatorii, kjer so se vtaborili, planiti. Že 14. t. m. je oddelk rusovske armade Turke, ki so jih napadli, nabil. Rusovska armada je nek tako dobro postavljena, da Francoze in Angličane vedno znemiruje, in ni mogoče je iz tega stanja pregnati. — V Carigradu je bolnišnica francozka pogorela. Vsi bolniki so bili rešeni. — V Parizu so jih te dni dokaj zaperli. Govori se, da so Napoleonu po življenji stregli. — Francozki cesar se bo s cesarico v London podal, se tam z ministrom Palmerston-om posvetovat, koliko ima Rusu dovoliti, od tod bo nek šel na Dunaj, z grofom Nesselrode-om, rusovskim ministrom mir storit, ali če iz tega nič ne bo, se v Sebastopolje k svoji armadi podat. — V Genovi je bila te dni očitna obravnava, pri kateri je bil duhoven Manieri zatožen, da je drugemu duhovnu Battoni-u s smodkami (cigarami), ktere so bile z arsenikom poštopane, zavdal. Bil je nedolžnega spoznan. — V letu 1854 se je po avstrijskih poštah razposlalo 46 mil. 769.500 pisem. Za 15 milijonov več kot v letu 1853. Mesca januarija t. l. je bilo za pol milijona več pisem oddanih, kakor v tem mescu pretečenega leta. — Nova kuga, ktera človeka ravno tako naglo, kakor kolera pod zemljo spravlja, se je v Allierski okrajni na Francozkem prikazala. V nekem kraji, po imenu Bellenage, je od 1800 prebivavcev 100 oseb za to bolezen pomerlo. Imena ji še niso dali. Bolnika začne glava boleti, oči so mu začernele, in, ako se mu naglo s pijavkami ne pomaga, že v nekih urah umerje.

Sadjorejem.

Čas se je približal, in pridni, za svoje naslednike skerbni sadjorejci bodo jeli drevesca saditi in cepiti, zato jim damo to-le na znanje: Kdor si želi lepih in žlahnih jabelčnih in hruševih drevesic omisliti, naj se pri Francetu Bisjak-u v Dobrovi za nje oglasi, on jih ima kakih 3 do 400 prav lepih žlahnega plemen in jih tudi prav dober kup prodaja. — Tistim pa, ki želé enacih cepičev, to je, jabelčnih ali hruševih dobiti, naznanjamo pa, da naj se k gospodu F. Schmidu v Šiško po-nje podajo; gosp. Schmid, izversten sadjorejec, imajo poln vert naj žlahnejega sadja in prav radi jim bodo s cepiči brez plačila postregli.